

народни представители слагат подписите си под 169-те члена на първата българска конституция, влязла в историята с името на града ни „Търновската“. По този повод в бр.7 Славейков помества статията „На разиждане“, която е равносметка на извършеното: „Свиканите под название български нотабили, събрани в Търново още през февруари, заседаваха нещо повече от два месеца, като Учредителното събрание. След неизбежни за всяко разискване спречквания, надхитрявания, наддумвания, верни на назначението си те, наречените Нотабили, свършиха своето послание с възможно споразумение и завчера, в понеделник, на 16.IV.1879 г., като скрепиха с подписите си това, което обсъдиха, за добро на народа си да постановят и узаконят, днес или утре отиват си“²¹. От наблюдателния поглед на ратника за духовна и политическа свобода П. Р. Славейков не убягва промяната, която става с някои депутати още преди да се е разпуснало Учредителното събрание. Користолобиви помисли вече са нарушили душевния мир на някои от тях и той бърза чрез „Остен“ да ги вразуми: „Първо и първо, да съблечем от вчера още чуждата и навреме навлечената нам нотабилска руба и да се облечем в народното си облекло на равенството... Второ, преди да тръгнем из Търново, да са постареем да изперем в бистрите струи на Етър съвестта си от всички нечисти помисли, които са ни посещавали през всичкото време на нашето тука пребиваване... Трето и частно, което има да наречем, е: На либералите наричани да станат занаяпред консерватори, за да скрепят и сдържат това, което са могли да извоюват, а на бившите консерватори да бъдат занаяпред либерали, за да могат да извоюват още по-либерални постановления, с които и на народа си да послужат и себе си по-добре да препоръчат“²². Нещо повече - той дава напътствия, които звучат като програма:

Какво треба?

На нов Свят треба нов живот;

На нов живот требат нови начала;

На всякого треба да познае себе си;

На правителството да познае властта си;

На духовенството да познае мисията си,

На сиромаша да познае кесията си²³.

Един от големите въпроси, който П. Р. Славейков поставя на страниците на в. „Остен“, е за ценностната система на българина след Освобождението. Той не може да се примири с еснафщината, егоизма, кариеризма, раболепието и други подобни негативи, които бързо навлизат в ежедневието на следосвобожденска България. У него все така силно гори „самият български дух от преди Освобожде-